

Riktig hjelp når jeg trenger det

Helseministeren sitter rolig og ser på at alt det flotte vi greide å bygge opp, nå smuldrer bort mellom hendene våre.

TEKST

Kari Kjønaas Kjos

PUBLISERT 5. desember 2012

SITTER ROLIG : Helseminister Jonas Gahr Støre ser på at det FrP var med på å bygge opp, nå smuldrer bort, mener Kari Kjønaas Kjos i helse- og omsorgskomiteen (FrP). Her er Støre i Stortingets spørretime i 2010.

Foto: NTB Scanpix

DEBATT: STORTINGSVALGET 2013

I rapporten «Psykiske lidelser i Norge: Et folkehelseperspektiv» fra Folkehelseinstituttet, ser vi at ca. en fjerdedel av befolkningen vil rammes av en

angstlidelse i løpet av livet, og at depresjon vil ramme én av fem. I tillegg har vi rusrelaterte lidelser, personlighetsforstyrrelser, spiseforstyrrelser og schizofreni.

Tidlig hjelp

Nøkkelen til et godt psykisk helsevern er å komme tidlig inn med hjelp. Mange forteller meg at det er krevende å finne ut av hvor de kan få hjelp. Etterpå blir de stående i en kø. Ofte får jeg høre at man må vente for lenge, og at plagene blir mer alvorlige under ventetiden, i tillegg til at behovet for medisinerer blir større enn det de selv mener er bra.

«Den viktigste saken innenfor psykisk helse akkurat nå er at vi må få på plass et helhetlig og mangfoldig tilbud uten lange ventetider»

Psykiske problemer i tidlig alder vil, om de ikke blir sett og gjort noe med, føre til rusproblemer, spiseforstyrrelser og selvskading. Eller de kan utvikle seg til alvorlige psykiske lidelser. Personer som ruser seg, opplever at de ikke får hjelp til det som førte til at de begynte å ruse seg. Det samme sier de som driver med selvskading eller sliter med spiseforstyrrelser.

Personer med alvorlige tvangslidelser er en gruppe som i årevis er blitt oversett. Noen av disse hadde jeg gleden av å møte etter et TV-program om eksponeringsterapi. De hadde utrolig sterke historier å fortelle. År etter år med ødelagte liv både for den som stod midt oppe i det, og for vedkommendes nære. Kunnskapen lå der, men tilbudet var så å si fraværende.

Lang vei

Alt i alt er det grunn til å konkludere med at vi har en lang vei å gå. Vi vet at lavterskeltilbud er viktige og kan forebygge, men ikke alle har tilgang til dette.

Vi vet at ventetiden på behandling er lang, og at dette dermed kan bli et tilbud kun for de som kan kjøpe seg ut av køen. Lange ventetider øker faren for eskalering av sykdom, og kan føre til økt bruk av tvang. Vi vet at bruk av tvang oppfattes krenkende og skremmende, og det er med på å svekke tilliten til behandlingstilbudene.

Og vi vet at det er vondt og vanskelig å leve med psykiske lidelser, både for den som er rammet, og for alle de som står vedkommende nær.

Vi vet at «de lærde strides», og at feil tilbud har tilnærmet null verdi. Vi må slutte å gi et tilbud bare for å kunne «krysse av» for at tilbudet har blitt gitt. Dette er utmattende for den det gjelder, og er en svært dårlig bruk av ressurser.

Vi vet også at noen nesten gjennom et helt liv går ut og inn av behandlingsopplegg. Noen fordi de kom for sent i gang. Noen fordi det ikke ble gitt riktig behandling, og

noen fordi de ble skrevet ut for tidlig. Altfor mange orker rett og slett ikke mer, og avslutter sitt liv.

Viktigst nå

Den viktigste saken innenfor psykisk helse akkurat nå er at vi må få på plass et helhetlig og mangfoldig tilbud uten lange ventetider. Dette er ekstra viktig nå, nettopp fordi vi faktisk oppnådde mange av målene i opptrappingsplanen for psykisk helse, og fordi mye av det vi oppnådde, rives ned dag for dag etter at de øremerkede midlene forsvant.

Fremskrittspartiet har alltid vært spesielt opptatt av rus og psykiatri i sine alternative budsjetter. Hvert eneste år har vi bevilget mange hundre millioner ekstra i øremerkede midler til dette, både på nasjonalt nivå og på kommunenivå.

Psykiske lidelser rammer både gammel og ung, samtidig som det i stor grad rammer pårørende. Og det rammer mange. Personlig har jeg ofte truffet på folk som er skuffet over at enda en valgkamp har gått, uten at dette er blitt en del av debatten. Jeg vil derfor, i likhet med alle de valgkamper jeg har deltatt i, igjen forsøke å løfte temaet inn i stortingsvalgkampen for 2013.

Utfordring

Min utfordring går til helseministeren, som har lagt frem et budsjett uten føringer for økning innen rus og psykiatri i spesialisthelsetjenesten, og hvor enda mer av de øremerkede midlene til dette er gjort om til frie inntekter til kommunene. Hvorfor i all verden vil du, Jonas Gahr Støre, sitte rolig og se på at alt det flotte vi greide å bygge opp, nå smuldrer bort mellom hendene våre?

kari-kjonaas.kjos@stortinget.no

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 49, nummer 12, 2012, side

TEKST

Kari Kjonaas Kjos, Stortingsrepresentant (FrP)Helse- og omsorgskomiteen